

Att skapa en gemensam bild av BARNET

i en mångfacetterad omvärld

Karin Liljegren, leg psykolog

Nationell konferens för mödra- och barnhälsovårdpsykologer

2025.09.18

Vad ska vi prata om?

“....we all begin with the natural equipment to live a thousand kinds of life but end in the end having lived only one.”

- Kognition & Kultur
- Synen på barn
- Uttryck?

Vinjett

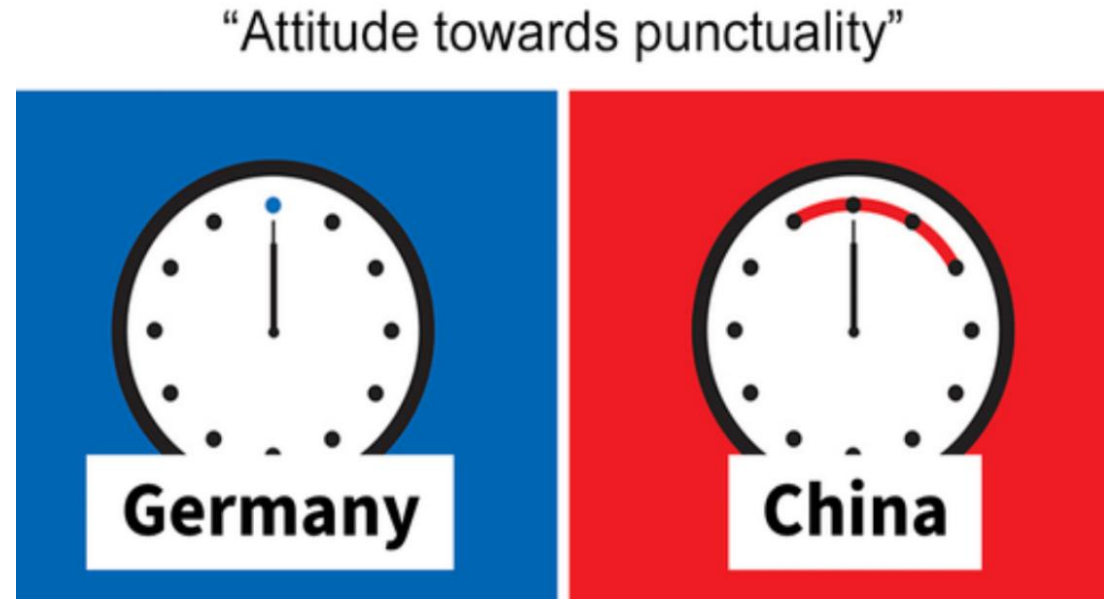
- <https://www.bufdir.no/nasak/samer-og-barneoppdragelse/>

”Det är ganska likt” – eller?

- Varför är det svårt?
- Behöver det vara likt?
- Hur blir det likt – eller olik?

Samhällskultur

- I Sverige - Du är expert på dig själv!
- I många andra länder mer hierarkiskt system
- Svårt att förstå sig på – och vara följsam i – ett system om man kommer från ett annat.

Av Yang Liu "East Meets West"

Denna bild skall vara fri att använda enligt internet!

Familjekultur

- Individualism eller kollektivism?
- Entreprenör eller lagspelare?
- Jämställdhet eller hierarki?

Av Yang Liu "East Meets West"
Här var en bild av hur vi ser på barnet

Kultur och kognition

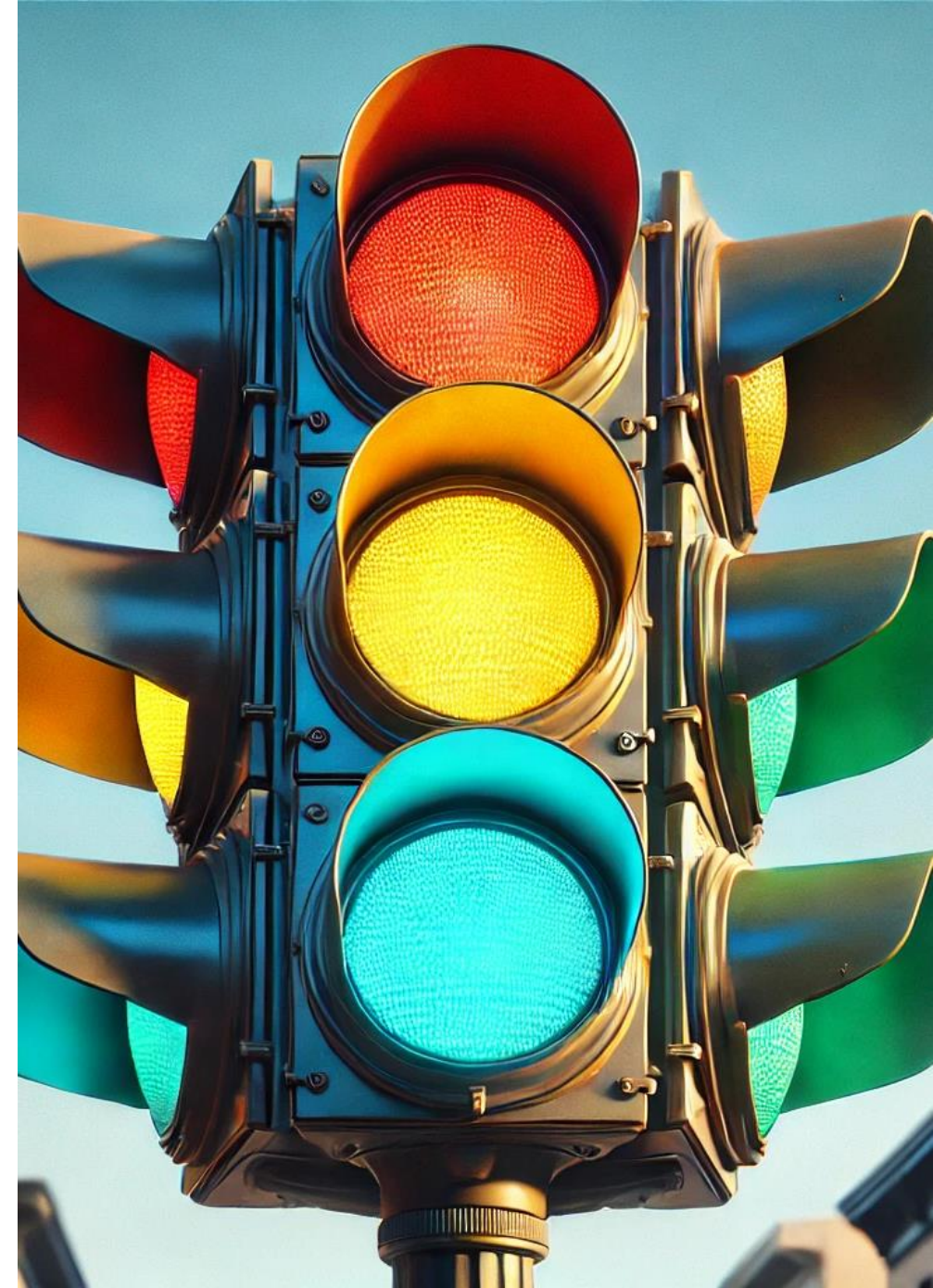
- Ett nätverk av delade idéer, delad förståelse och delade regler, som en kameralins genom vilken man upplever och förstår världen
- Intellectuell funktion :
 - Logiskt eller dialektiskt resonerande
 - Kausala förklaringar och förutsägelser
 - Kategoriserande
- Visuellt uppmärksamhet:
 - Vissa kulturer mer fokus på bakgrund/scen, andra på detaljer
- Arbetsminneskapacitet
 - En effekt av ordlängd i egna språket

Kultur och kognition

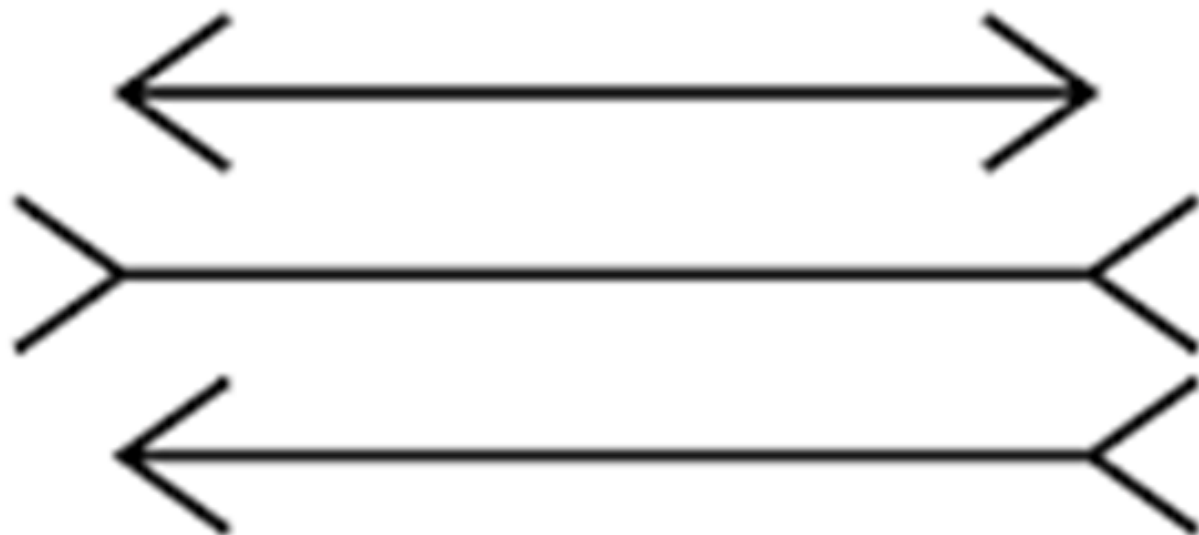

2025-09-18

Karin Liljegren, leg psykolog, bilder gjorda av AI

Kultur och kognition

Kultur och kognition

Alla barn älskar godis

Pelle är ett barn

Älskar Pelle godis?

Kultur, beteende och sociala regler

- En kollektiv idé om hur livet skall levas, vad som är rätt och fel
- Inkluderar beteende
- Ändras vanligen genom tider och generationer men också inom grupper i en och samma kultur
- Hög risk att vi kategoriserar människor som vi uppfattar som lika som tillhörande samma kultur

Kontext

Höghkontextkultur

Situationen innehåller mycket information om vad vi ska göra

Tänk arbete på en bondgård

Låghkontextkultur

Situationen innehåller lite information om vad vi ska göra

Tänk arbete på kontor

Varje situation har sina regler

Besök hos psykolog – lågkontext!

- En förälder, ett barn
- Sjukvård/auktoritet i bakgrunden
- Vi förväntar oss barnets bästa prestation
- Isolerad miljö
- Kommunicerar på ett visst sätt
- Har redan bestämt vad vi vill se/veta
- Har förutbestämda metoder för att se det

Mer kontext – samma kontext?

- Uggla (symbol för väldigt olika saker)
- Skor - anekdot

Några skillnader

- Bild på mat och leksituationer

Huvudrörelser, gester, ljud

Nod-shake (vårt)

Roll-toss (bulgarien, turkiet, iran)

Dip-toss (grekland)

Vinka – åt vilket håll?

Lifta – eller dra åt helvete?

Skaka hand hårt = aggressivt?

Klia sig i huvudet – förvirring eller ilska?

Gånghastighet

Volym

Ögonkontakt

- Socialt leende och bejakande av ögonkontakt (2 – 4 mån universellt)
- Hur ofta tittar man?
- Vem tittar man på?
- När tittar man?
- Kan man blunda?

Lär vi oss olika saker i olika familjekulturer?

- Spädbarn gråter med olika melodier i olika länder
- Trotsåldern finns inte i hela världen och betraktas olika
- Vi lär oss inte krypa och gå samtidigt överallt (även om utvecklingen går i samma ordning)
- Mindre kroppskontakt kräver mer ögonkontakt?
- Fokus på negativa eller positiva signaler?
- Hur – och om – vi samarbetar
- Bollen är röd – eller vad glad du är för denna boll

1965 respektive 2025

Hur visar vi vår kärlek?

- Ställer vi krav?
- Ger presenter?
- Hjälper till?
- Uppmuntrar?
- Skyddar?

Hur skapa det gemensamma mötet?

- Se till att upplev samma sak!
- Kan inte förutsätta förförståelse
men kan sätta ord på aktuell
situation och aktuell context
- Fråga explicit

Tack för att ni lyssnade!